

PRILOG ZA ČLANAK

„JEDNA ZANIMLJIVA ALGEBARSKA NEJEDNAKOST I NJENA PRIMJENA“

Addenda to the paper
„An interesting algebraic inequality and its application“

Dragoljub Milošević

Gornji Milanovac, Srbija
dramil947@gmail.com

Sažetak: U radu [1] je dokazana sljedeća algebarska nejednakost oblika

$$\frac{a^3}{x} + \frac{b^3}{y} + \frac{c^3}{z} \geq \frac{(a+b+c)^3}{3(x+y+z)}, \quad (1)$$

gdje su a, b, c, x, y, z pozitivni realni brojevi kao i jedna njena efikasna primjena. Ovdje ćemo dati još jedan dokaz nejednakosti (1) i njene primjene na poboljšanju nekih nejednakosti za trougao.

Ključne riječi i izrazi: algebarska nejednakost, aritmetičko-geometrijska nejednakost, nejednakost trougla.

Abstract: In [1] shawn the following algebraic inequality

$$\frac{a^3}{x} + \frac{b^3}{y} + \frac{c^3}{z} \geq \frac{(a+b+c)^3}{3(x+y+z)}, \quad (1)$$

where a, b, c, x, y, z are positive real numbers and one effective application of this inequality. We give yet a proof of the inequality (1) and its applications on the improvements of the some triangle inequalities.

Key words and phrases: algebraic, AM – GM inequality, triangle inequalities.

AMS Subject Classification (2010): 97 F 50

ZDM Subject Classification (2010): F 50, N 50.

Dajemo dokaz nejednakosti (1), bez primjene Koši – Švarcove i Jensenove nejednakosti. Koristeći poznatu nejednakost između aritmetičke i geometrijske sredine pozitivnih brojeva, imamo:

$$a^3xyz + b^3x^2z + a^3y^2z \geq 3\sqrt[3]{a^2xyz \cdot b^3x^2z \cdot a^3y^2z} = 3a^2bxz,$$

$$b^3xyz + c^3xy^2 + b^3xz^2 \geq 3b^2cxyz,$$

$$c^3xyz + c^3x^2y + a^3yz^2 \geq 3c^2axyz,$$

$$a^3y^2z + b^3x^2z + b^3xyz \geq 3ab^2xyz,$$

$$a^3xyz + a^3yz^2 + c^3x^2y \geq 3a^2cxyz,$$

$$b^3xz^2 + c^3xy^2 + c^3xyz \geq 3bc^2xyz$$

i

$$b^3x^2z + a^3y^2z + c^3xy^2 + c^3x^2y + a^3yz^2 + b^3xz^2 \geq 6abcxyz.$$

Ako saberemo svih sedam prethodnih nejednakosti dobijamo

$$\begin{aligned} & 2(a^3 + b^3 + c^3)xyz + 3(a^3y^2z + a^3yz^2 + b^3x^2z + b^3xz^2 + c^3xy^2 + c^3x^2y) \geq \\ & 3xyz(a^2b + ab^2 + b^2c + bc^2 + c^2a + ca^2) \\ \Leftrightarrow & 3(a^3 + b^3 + c^3)xyz + 3((a^3yz + b^3zx + c^3xy)(x + y + z) - xyz(a^3 + b^3 + c^3)) \\ \geq & 3xyz((a + b + c)(ab + bc + ca) - 3abc) + (a^3 + b^3 + c^3)xyz \\ \Leftrightarrow & 3(a^3yz + b^3zx + c^3xy)(x + y + z) \geq xyz(a^3 + b^3 + c^3) \\ \Leftrightarrow & \frac{a^3}{x} + \frac{b^3}{y} + \frac{c^3}{z} \geq \frac{(a+b+c)^3}{3(x+y+z)}, \end{aligned}$$

tj. (1) vrijedi.

Sada primjenimo dokazanu nejednakost (1) na poboljšanje nekih nejednakosti trougla. Koristićemo standardne označke za ΔABC : a, b, c – stranice, A, B, C – unutrašnji uglovi, s – poluobim,

m_a, m_b, m_c – težišnice, R i r – poluprečnici opisane i upisane kružnice trougla.

Primjer 1. Ako u nejednakost (1) stavimo $x = am_a^2, y = bm_b^2$ i $z = cm_c^2$, imamo:

$$\frac{a^3}{x} + \frac{b^3}{y} + \frac{c^3}{z} \geq \frac{(a+b+c)^3}{3(am_a^2 + bm_b^2 + cm_c^2)},$$

tj.

$$\begin{aligned} \frac{a^2}{m_a^2} + \frac{b^2}{m_b^2} + \frac{c^2}{m_c^2} &\geq \frac{16s^2}{3(s^2 + 2Rr + 5r^2)} \\ &= \frac{16}{3} \left(1 - \frac{2Rr + 5r^2}{s^2 + 2Rr + 5r^2}\right), \end{aligned} \quad (2)$$

zbog $a + b + c = 2s$ i $am_a^2 + bm_b^2 + cm_c^2 = \frac{s}{2}(s^2 + 2Rr + 5r^2)$, v. [3], str. 211.
S obzirom da je ([2], str. 50)

$$s^2 \geq r(16R - 5r),$$

iz (2) slijedi

$$\begin{aligned} \frac{a^2}{m_a^2} + \frac{b^2}{m_b^2} + \frac{c^2}{m_c^2} &\geq \frac{16}{3} \left(1 - \frac{2R + 5r}{18R}\right) \\ &= \frac{16}{27} \left(8 - \frac{5r}{2R}\right). \end{aligned} \quad (3)$$

Napomena 1. Nejednakost (3) je bolja („jača“) od nejednakosti ([3], str. 229)

$$\frac{a^2}{m_a^2} + \frac{b^2}{m_b^2} + \frac{c^2}{m_c^2} \geq 4,$$

jer je

$$\frac{16}{27} \left(8 - \frac{5r}{2R}\right) \geq 4 \Leftrightarrow R \geq 2r \text{ (Euler's inequality).}$$

Primjer 2. Na osnovu nejednakosti (1) je

$$\frac{a^3}{a\cos\frac{A}{2}} + \frac{b^3}{b\cos\frac{B}{2}} + \frac{c^3}{c\cos\frac{C}{2}} \geq \frac{(a+b+c)^3}{3(a\cos\frac{A}{2} + b\cos\frac{B}{2} + c\cos\frac{C}{2})},$$

tj.

$$\begin{aligned} a^2 \sec\frac{A}{2} + b^2 \sec\frac{B}{2} + c^2 \sec\frac{C}{2} &\geq \frac{8s^3}{3 \cdot s\sqrt{3}} \\ &= \frac{8s^2\sqrt{3}}{9}, \end{aligned} \quad (4)$$

zbog ([3], str. 169)

$$a\cos\frac{A}{2} + b\cos\frac{B}{2} + c\cos\frac{C}{2} \leq s\sqrt{3}.$$

Napomena 2. Nejednakost (4) predstavlja poboljšanje nejednakosti iz [3], str. 125 :

$$a^2 \sec \frac{A}{2} + b^2 \sec \frac{B}{2} + c^2 \sec \frac{C}{2} \geq 12Rr\sqrt{3},$$

jer je

$$\frac{8s^3\sqrt{3}}{9} \geq 12Rr\sqrt{3} \Leftrightarrow 2s^2 \geq 27Rr \text{ ([2], str. 52).}$$

Literatura

- [1] Š. Arslanagić i A. Bašić, *Jedna zanimljiva algebarska nejednakost i njena primjena*, MAT-KOL (Banja Luka), XX (2) (2014), 69-75.
- [2] O. Bottema and al., *Geometric Inequalities*, Wolters-Noordhoff, Groningen, 1969.
- [3] D.S. Mitrinović and al., *Recent Advances in Geometric Inequalities*, Kluwer, Dordrecht / Boston / London, 1989.

Primljeno u Redakciju Časopisa 21.09.2016; Dostupno online 26.09.2016.